

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI SATU MARE

Arh.302/2023

AUTORIZAȚIE DE MEDIU

Nr.46 din 27.03.2024

Ca urmare a cererii înaintate de EURO STYROL SRL, cu sediul în municipiul Satu Mare, str. Ion Ghica nr. 36, înregistrată la APM Satu Mare cu nr. 6159/16.05.2023, cu completările ulterioare, în urma analizării documentelor transmise și a verificării, în baza Hotărârii Guvernului nr. 1000/2012 privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a instituțiilor publice aflate în subordinea acesteia, în temeiul prevederilor OUG nr.195/2005 aprobată prin Legea nr. 265/2006 privind protecția mediului cu modificările și completările ulterioare, a Legii nr.219/2019 pentru modificarea și completarea art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2005 privind protecția mediului, a Ordinului MMDD nr.1798/2007 pentru aprobarea Procedurii de emitere a autorizației de mediu, cu modificările și completările ulterioare, a Ordinului MMAP nr.1150/2020 pentru aprobarea Procedurii de aplicare a vizei anuale a autorizației de mediu și a autorizației integrate de mediu, cu modificările ulterioare, se emite:

AUTORIZAȚIA DE MEDIU

pentru: EURO STYROL SRL

din județul Satu Mare, municipiul Satu Mare, str. Ion Ghica nr. 36

care prevede: condițiile și parametrii de funcționare

în scopul desfășurării activității cu cod CAEN: 2222 - fabricarea ambalajelor din material plastic

Documentația conține: Fișa de prezentare și declarație a activității elaborată de proiectant Uglean Dănuț, plan de încadrare în zonă, plan de situație, anunț privind solicitarea emiterii autorizației de mediu publicat în cotidianul Gazeta de Nord Vest din data de 12.05.2023 și următoarele documente emise de alte autorități: Certificat de înregistrare 14679778 cu certificat constatator pentru activitatea declarată, Act de proprietate - extrase CF, Contract pentru asigurarea utilităților de apă și canalizare încheiat cu Apaserv Satu Mare SA, Contract de salubritate încheiat cu Florisal SA, Contract preluare deșeuri încheiat cu Alpin Recycling SRL.

Prezenta autorizație se emite cu următoarele condiții speciale impuse:

- 1) Solicitarea vizei anuale în termen de maximum 90 de zile și de minimum 60 de zile înainte de ziua și luna corespunzătoare zilei și lunii în care a fost emisă autorizația de mediu, conform Ordinului MMAP nr.1150/2020 pentru aprobarea Procedurii de aplicare a vizei anuale a autorizației de mediu și a autorizației integrate de mediu modificat prin Ordinul 3309/2022.
- 2) Titularul activității are obligația să notifice Agenția pentru Protecția Mediului Satu Mare dacă intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii autorizației de mediu, precum și asupra oricăror modificări ale condițiilor care au stat la baza emiterii acesteia, înainte de realizarea modificării.
- 3) Este obligatorie solicitarea acordului de mediu pentru proiecte de investiții noi și pentru orice modificare sau extindere a activității care poate avea efecte semnificative asupra mediului, conf. Legii nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului.
- 4) Titularul activității are obligația să notifice Agenția pentru Protecția Mediului Satu Mare dacă urmează să deruleze sau să fie supus unei proceduri de vânzare a pachetului majoritar de acțiuni, vânzare de active, fuziune, divizare, concesiune ori în alte situații care implică

- schimbarea titularului activității, precum și în caz de dizolvare urmată de lichidare, lichidare, faliment, încetarea activității, conform legii.
- 5) Titularul de activitate are obligația să depună documentele solicitate prin prezenta, în forma, condițiile și termenele stabilite de APM Satu Mare și de legislația în vigoare.
  - 6) Se vor respecta și se vor reînnoi contractele care au stat ca bază la emiterea autorizației de mediu.
  - 7) Conform prevederilor OUG nr. 196/2005 privind fondul pentru mediu, aprobată prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare, titularul activității are obligația să declare, să calculeze și să achite taxele aferente fondului pentru mediu.

Prezenta autorizație de mediu își păstrează valabilitatea pe toată perioada în care beneficiarii lor obțin viza anuală.

Nerespectarea prevederilor autorizației atrage după sine suspendarea și/sau anularea acesteia, după caz.

Nerespectarea prevederilor prezentei autorizații de mediu se sancționează conform prevederilor legale în vigoare.

În situația modificării, completării sau abrogării actelor normative menționate în prezenta autorizație, titularul activității are obligația să se supună prevederilor noilor acte normative intrate în vigoare.

Răspunderea pentru corectitudinea informațiilor puse la dispoziția autorității competente pentru protecția mediului și a publicului revine titularului activității.

Litigiile generate de emiterea, revizuirea, suspendarea sau anularea prezentei autorizații de mediu se soluționează de instanțele de contencios administrativ competente, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004 cu completările și modificările ulterioare.

I. ACTIVITATEA AUTORIZATĂ

1. Dotări:

Platformă industrială aflată în proprietatea titularului.

	<i>Spații utilizate</i>	<i>Destinația</i>
CF 181736	Corp clădire S=2303 mp	Depozit materii prime și produse finite
CF 181912	C1 cu S= 1463 mp	Zona de producție și gospodărie de apă
	C2 cu S=218 mp	Rampa de încărcare /descărcare
CF 157955	Clădire cu S=391 mp	Sala compresoare și silozuri polistiren la parter Birouri la etaj

<i>Zona de producție ambalaje (S=1463 mp)</i>	
Preexpandare S=167 mp	
Zona de odihnire materiale preexpandate S=191 mp	8 silozuri de odihnire cu capacitatea de 40 mc fiecare
Zona de prese S=1037 mp	3 prese de 1395x870 cu capacitate siloz de alimentare 0,23 mc 1 presă de 870x670 cu capacitatea siloz de alimentare 0,17 mc 1 presă de 2100x1100 cu capacitatea siloz de alimentare 0,33 mc 1 mașină de expandare cu capacitatea de 1000 kg/h 1 mașină de expandare cu capacitatea de 500 kg/h

	1 moară de măcinat PS expandat cu capacitatea de 200 kg/h Sistem de exhaustare din tubulatură inox Ø80 cm, ventilație forțată cu Q=3500 mc/h, evacuare la H=7 m
Zona de uscare S=111 mp	
Sala compresoare S=124 mp	2 compresoare Atlas Copco 2 compresoare Kaeser 2 uscătoare de aer Atlas Copco 2 pompe vacuum material 1 pompă vacuum vid 2 bazine de apă de 4 mc (apă de răcire)
Sala cazane S=81 mp	1 cazane de abur UG 950/10 de 1 tonă, P=600 kW 1 cazan de abur UG 2000 de 2 tone, P=1350 kW
Gospodăria de apă S=65 mp	Sistem de recirculare a apei de răcire de la prese, cu 4 bazine din care 2 cu V=5 mc și 2 cu V=4,75 mc
Birouri, anexe sanitare	

2. Materii prime, auxiliare, combustibili și ambalaje folosite - mod de ambalare, depozitare, cantități:

<i>Denumire materie primă</i>	<i>Cantitate</i>
Granule polistiren	46,5 to/lună
Din care material (rebut) reintrodus în procesul tehnologic (cca 2%)	0,93 to/lună
Ambalaje	
Saci plastic	5 tone/an
Bandă adezivă	1350 buc/an (role)
carton	2 tone/an
Paleți lemn	25 tone/an

3. Utilități - apă, canalizare, energie (surse, cantități, volume):

- racord la rețeaua de apă potabilă și de canalizare a municipiului Satu Mare; utilizarea apei în scop igienico-sanitar și tehnologic (circuitul de răcire la prese, preparare abur tehnologic)
- rezerva de incendiu - bazin exterior, semiîngropat, deschis cu V= 430 mc (alimentat din rețea)
- energia termică: centrală termică 24 kW la birouri - 2 buc
- + CT pentru producția de abur tehnologic: 1 cazan de abur cu puterea de 1350 kW, cu funcționare pe bază de gaz metan și 1 cazan de 600 kW în conservare.

4. Descrierea principalelor faze ale procesului tehnologic sau a activității:

- preexpandarea materiei prime (granule polistiren) cu abur
- răcire/odihnire polistiren expandat
- finalizare expandare și presare în matrice
- reutilizarea rebuturilor tehnologice rezultate din procesul de expandare/presare în matrice, după măcinare
- răcirea produselor finite
- ambalare/livrare produse finite
- producție abur tehnologic

5. Produse și subproduse obținute - cantități, destinație:

- ambalaje polistiren expandat pentru aparate de uz casnic - cca 7 milioane buc/an, echivalent cca 560 tone/an

6. Datele referitoare la centrala termică proprie - dotare, combustibili utilizați (compoziție, cantități), producție:

-centrala termică pentru producția de abur tehnologic echipată cu 1 cazan de abur cu P=1350 kW - instalație medie de ardere, care se încadrează sub incidența Legii nr. 188/2018 privind limitarea emisiilor în aer ale anumitor poluanți proveniți de la instalații medii de ardere.

-1 cazan cu P=600 kW - în conservare

-coș de fum H=10 m

-consum gaz cca 7500 MWh/an.

7. Alte date specifice activității (coduri CAEN care se desfășoară pe amplasament, dar nu intră pe procedura de autorizare): nu sunt

8. Programul de funcționare - ore/zi, zile/săptămână, zile/an: 24 ore/zi (3 schimburi), 6 zile/săptămână.

II. INSTALAȚIILE, MĂSURILE ȘI CONDIȚIILE DE PROTECȚIA MEDIULUI

1. Stații și instalații pentru reținerea, evacuarea și dispersia poluanților în mediu, din dotare (pe factori de mediu):

-Centrala termică: coș de fum H=10 m

-Sistem de exhaustare în zona de producție: din tubulatură inox Ø80 cm, ventilație forțată cu Q=3500 mc/h, evacuare la H=7 m

2. Alte amenajări speciale, dotări și măsuri pentru protecția mediului:

-titularul activității trebuie să se asigure că toate operațiunile de pe amplasament vor fi realizate în așa manieră încât emisiile să nu determine deteriorarea sau perturbarea semnificativă a zonelor de agrement, recreaționale sau de locuit din afara limitelor amplasamentului;

3. Concentrații și debite masice de poluanți, nivele de zgomot, radiații, admise la evacuarea în mediul înconjurător, depășiri admise și în ce condiții: conform reglementărilor legale

3.1 Nici o emisie nu trebuie să depășească valorile limită admise, NTPA - 002 Normativ privind condițiile de evacuare a apelor uzate în rețelele de canalizare ale localităților și direct în stațiile de epurare aprobat prin HG nr.188/2002 modificată și completată de HG nr. 352/2005 pentru aprobarea unor norme privind condițiile de descărcare în mediul acvatic a apelor uzate.

3.2 Nici o emisie nu trebuie să depășească valorile limită admise, conform Ordinului MAPPM nr. 462/1993 - condiții tehnice privind protecția atmosferei; respectarea Legii nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, cu modificările și completările ulterioare; respectarea Legii 188/2018 privind limitarea emisiilor în aer ale anumitor poluanți proveniți de la instalații medii de ardere.

3.3 În cursul desfășurării activității pe amplasament nu trebuie să existe nici un element de zgomot perturbator, astfel ca nivelul maxim al zgomotului la limita incintei nu va depăși limitele maxim admise conform SR 10009/2017.

III. MONITORIZAREA MEDIULUI

1. Indicatori fizico-chimici, bacteriologici emiși, imisiile poluanților, frecvența, modul de valorificare a rezultatelor:

1.2. Poluanți atmosferici în emisie:

1.2.1. Până la data de 31 decembrie 2029, valorile-limită de emisie pentru instalațiile de ardere existente - conform Ordinul nr. 462/1993 pentru aprobarea Condițiilor tehnice privind protecția atmosferică și Normelor metodologice privind determinarea emisiilor de poluanți atmosferici produși de surse staționare, astfel:

Indicatori	Valori limită de emisie (mg/Nmc) - la un conținut în oxigen a efluenților gazoși de 3% vol.
Pulberi	5
Monoxid de carbon (CO)	100
Oxizi de sulf (SO _x) (exprimați în SO ₂)	35
Oxizi de azot (NO _x) (exprimați în NO ₂)	350

1.2.2. Începând cu data de 1 ianuarie 2030, Valori-limită de emisie (mg/Nmc) pentru instalațiile medii de ardere existente, cu o putere termică nominală mai mare sau egală cu 1 MW și mai mică

sau egală cu 5 MW, altele decât motoare și turbine cu gaz - conf. Legea nr. 188/2018 Anexa nr. 2
Partea 1 Tabelul 1:

Substanța poluantă	Combustibilul utilizat: gaze naturale
NO _x	250

Frecvența determinărilor: conf. pct.2.2 din prezentul capitol

2. Date ce vor fi raportate autorității teritoriale pentru protecția mediului și periodicitatea:

- 2.1 Raportarea anuală privind inventarele locale de emisii conform Ordinului MMP 3299/2012 pentru aprobarea metodologiei de realizare și raportare a inventarelor privind emisiile de poluanți în atmosferă, în perioada sesiunii de raportare.
- 2.2 Măsurători emisii de la centrala termică: NO_x și CO - la fiecare 3 ani; primele măsurători se vor efectua în termen de 4 luni de la emiterea prezentei autorizații.
- 2.3 Evidența cronologică lunară a deșeurilor, care se publică în format tabelar și se pune la dispoziția agenției județene pentru protecția mediului electronic în sistemul pus la dispoziție de ANPM, precum și la cererea autorităților competente de control, anual, până la 15 martie anul următor raportării, conform Legii nr. 17/2023 pentru aprobarea OUG nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor.
- 2.4 Raportarea anuală, până la 25 februarie a cantităților de ambalaje gestionate, conform Ordin MMP nr. 794/2012 privind procedura de raportare a datelor referitoare la ambalaje și deșeuri de ambalaje. (în cazul ambalajelor introduse pe piața națională).
- 2.5 Alte date solicitate de APM referitoare la starea factorilor de mediu, sau orice informații legate de datele care au stat la baza emiterii prezentei autorizații.

IV. MODUL DE GOSPODĂRIRE A DEȘEURILOR ȘI AMBALAJELOR

1. **Deșeurile produse (tipuri, compoziție, cantități), stocate temporar/mod de stocare, valorificate, mod de eliminare:**

Tip deșeu	Cod deșeu*	Cantitate/an	Mod de stocare temporară/gestionare
Deșeuri de hârtie, carton	15 01 01	5 tone	Spații delimitate, în recipiente adecvate
Deșeuri de materiale plastice	15 01 02	5 tone	
Ambalaje lemn	15 01 03	15 tone	
Deșeuri municipale amestecate	20 03 01	13 mc	europubelă

*conf. Decizia 2000/532/CE

2. **Deșeurile colectate (tipuri, compoziție, cantități, frecvență):** nu se colectează deșeuri de la terți

3. **Deșeurile stocate temporar (tipuri, compoziție, cantități, mod de stocare):** în recipient adecvate, separate pe categorii, în spațiu delimitat în incintă.

4. **Deșeurile valorificate (tipuri, compoziție, cantități, destinație):**

Deșeurile care se pretează valorificării (deșeuri de ambalaje hârtie, carton, plastic, paleti lemn deteriorați) sunt predate la unități specializate autorizate, pe bază de contract(e) valabile la data emiterii autorizației de mediu;

5. **Modul de transport al deșeurilor și măsurile pentru protecția mediului:**

5.1. **Modul de transport al deșeurilor:**

5.1.1. Deșeurile trebuie transportate în conformitate cu prevederile HG nr.1061/2008 privind transportul deșeurilor periculoase și nepericuloase pe teritoriul României, doar de la amplasamentul activității la amplasamentul de recuperare/eliminare fără a afecta în sens negativ mediul prin mirosuri dezagreabile sau prin împrăștierea sau abandonare a acestora.

5.1.2. Transportul deșeurilor se va face numai cu autovehicule inscripționate cu litera "D" la loc vizibil.

5.2. **Măsuri pentru protecția mediului - obligații privind modul de gestionare a deșeurilor:**

Pagină 5 din 7

Agenția pentru Protecția Mediului Satu Mare

Adresa: Str. Mircea cel Batrân, nr.88, Satu Mare, Cod poștal 440012

Tel.: +4 0261 736003

Fax: +4 0261733500

e-mail: office@apmsm.anpm.ro

website: <http://apmsm.anpm.ro>

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679

- 5.2.1 Operatorii economici care colectează și/sau transportă deșeuri au obligația de a le verifica vizual dacă sunt separate corespunzător și de a le prelua separat și a nu le amesteca în timpul transportului cu alte deșeuri sau materiale cu proprietăți diferite.
- 5.2.2 Titularul unei activități economice de gestionare a deșeurilor și/sau generatoare de deșeuri are obligația să desemneze o persoană din rândul angajaților proprii care să urmărească și să asigure îndeplinirea obligațiilor legale privind gestionarea deșeurilor sau să delege această obligație unei terțe persoane. Persoanele desemnate trebuie să fie instruite în domeniul prevenirii generării de deșeuri și al managementului deșeurilor, inclusiv în domeniul substanțelor periculoase ca urmare a absolvirii unor programe de perfecționare și specializare recunoscute la nivel național, conform prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
- 5.2.3 Unitățile și întreprinderile care valorifică deșeurile, producătorii/deținătorii de deșeuri au următoarele obligații
- să dețină spații special amenajate pentru stocarea deșeurilor în condiții care să garanteze reducerea riscului pentru sănătatea umană și deteriorării calității mediului
  - să evite formarea de stocuri de deșeuri care urmează să fie valorificate, precum și de produse care rezultate în urma valorificării care ar putea genera fenomene de poluare a mediului sau care să prezinte riscuri asupra sănătății populației
  - să adopte cele mai bune tehnici disponibile în domeniul valorificării deșeurilor
- 5.2.4 Producătorii/deținătorii de deșeuri au obligația să dețină spații special amenajate pentru stocarea deșeurilor în condiții care să garanteze reducerea riscului pentru sănătatea umană și deteriorării calității mediului
- 5.2.5 Pentru asigurarea unui grad înalt de valorificare, producătorii de deșeuri și deținătorii de deșeuri, în cazul în care acest lucru este necesar, pentru respectarea prevederilor art. 15 din OUG 92/2021 privind regimul deșeurilor aprobată prin Legea nr. 17/2023 și pentru facilitarea sau îmbunătățirea pregătirii pentru reutilizare, reciclării și altor operațiuni de valorificare, au obligația să colecteze deșeurile separat și să nu le amestece cu alte deșeuri sau materiale cu proprietăți diferite.
- 5.2.6 Producătorii de deșeuri și deținătorii de deșeuri, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a se respecta alin. (1) și a se facilita sau îmbunătăți valorificarea, adoptă măsurile pentru a elimina, înainte sau în timpul valorificării, substanțele periculoase, amestecurile și componentele provenite de la deșeuri periculoase, pentru a fi tratate în conformitate cu prevederile art. 4 și art. 21 din OUG 92/2021 privind regimul deșeurilor, aprobată prin Legea nr. 17/2023.
- 5.2.7 Operatorii economici generatori de deșeuri iau măsuri pentru: reducerea volumului deșeurilor generate, în special al deșeurilor care nu pot fi pregătite pentru reutilizare sau reciclare.
- 5.2.8 Producătorii și deținătorii de deșeuri sunt obligați să se asigure că pe durata efectuării operațiunilor de colectare, transport și stocare a deșeurilor periculoase, acestea sunt ambalate și etichetate potrivit prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1.907/2006, cu modificările și completările ulterioare.
- 5.2.9 Persoana juridică ce exercită o activitate de natură comercială sau industrială, pentru care autoritatea competentă pentru protecția mediului a emis o autorizație de mediu/autorizație integrată de mediu, având în vedere rezultatele unui audit de deșeuri, este obligată să întocmească și să implementeze un program de prevenire și reducere a cantităților de deșeuri generate din activitatea proprie sau, după caz, de la orice produs fabricat, inclusiv măsuri care respectă un anumit design al produselor, și să adopte măsuri de reducere a pericolozității deșeurilor. Programul se poate elabora și de către o terță persoană/asociație profesională. Programul se publică pe pagina de internet a persoanei juridice și se transmite anual agenției județene pentru protecția mediului, inclusiv progresul înregistrat, până la 31 mai anul următor raportării.

5.2.10 Producătorii de deșeuri și deținătorii de deșeuri au obligația de a se asigura că deșeurile sunt pregătite pentru reutilizare, reciclare sau sunt supuse altor operațiuni de valorificare, în conformitate cu prevederile art.4 și art.21 din OUG nr.92/2021 privind regimul deșeurilor, aprobată prin Legea nr. 17/2023.

5.2.11 Gestionarea deșeurilor trebuie să se realizeze fără a pune în pericol sănătatea populației și fără a dăuna mediului, în special:

-fără a genera riscuri de contaminare pentru aer, apă, sol, faună sau floră

-fără a crea disconfort din cauza zgomotului sau mirosurilor și

-fără a afecta negativ peisajul sau zonele de interes special

5.2.12 Abandonarea, aruncarea, precum și ascunderea deșeurilor sunt interzise.

5.2.13 Eliminarea, deținerea, păstrarea deșeurilor în afara spațiilor autorizate în acest scop sunt interzise.

5.2.14 Se interzice incendierea oricărui tip de deșeu și/sau substanță sau obiect.

5.2.15 Îngroparea deșeurilor de orice fel este interzisă.

5.2.16 Este obligatorie păstrarea evidenței gestiunii deșeurilor cel puțin 3 ani.

6. Mod de eliminare (depozitare definitivă, incinerare):

6.1 Deșeurile menajere e elimină la depozitul de deșeuri reglementat, prin operator de salubritate autorizat.

7. Monitorizarea gestiunii deșeurilor:

7.1 Se realizează cu respectarea OUG nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 17/2023.

7.2 Se va ține o evidență cronologică lunară tabelară a deșeurilor care va cuprinde:

- cod deșeu, cantitatea în tone, natura și originea deșeurilor generate, precum și cantitatea de produse și materiale care rezultă din pregătirea pentru reutilizare, din reciclare sau alte operațiuni de valorificare, eliminare
- destinația, frecvența colectării, modul de transport și metoda de tratare prevăzută pentru deșeuri
- cantitatea de deșeuri în tone încredințată spre eliminare.

9. Ambalajele folosite și rezultate - tipuri și cantități/Modul de gospodărire a ambalajelor (valorificate):

9.1 Ambalajele materiilor prime se gestionează conf. pct.1 din prezentul capitol;

9.2 Ambalajele produselor finite sunt prezentate la cap. I.

9.3 Modul de gospodărire a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje: conform prevederilor Legii nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje, cu modificările și completările ulterioare.

V. MODUL DE GOSPODĂRIRE A SUBSTANȚELOR TOXICE ȘI PERICULOASE

Nu este cazul

VI PROGRAMUL DE CONFORMARE - Măsurile pentru reducerea efectelor prezente și viitoare ale activităților: nu este cazul.

Director Executiv
dr. Izabella STIER

Intocmit
Katalin HERSH

Șef Serviciu Avize, Acorduri, Autorizații
Diana OȘAN

Prezenta autorizație are 7 pagini și a fost redactată în 3 exemplare originale